



การสนับสนุนทางสังคมและการปรับตัวในวัยรุ่นโรคมะเร็ง



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลแม่และเด็ก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2543

ISBN 974-664-204-9

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

3836782 NSMC/M : สาขาวิชา : การพยาบาลแม่และเด็ก ; พย.ม. (การพยาบาลแม่และเด็ก)

คำสำคัญ : การสนับสนุนทางสังคม/การปรับตัว/วัยรุ่นโรคมะเร็ง

อารีย์ มั่งเกียรติสกุล : การสนับสนุนทางสังคมและการปรับตัวในวัยรุ่นโรคมะเร็ง (SOCIAL SUPPORT AND ADAPTATION IN ADOLESCENTS WITH CANCER) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : พรศรี ศรีอัญญาพร, ค.ม. (วิจัยการศึกษา), กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล, Ph.D. (Nursing), ศศิธร วรรณพงษ์, วท.ม.(สรีรวิทยา) 97 หน้า ISBN 974-664-204-9

วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทุกด้าน เมื่อเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็ง ซึ่งเป็นโรคที่คุกคามชีวิต จึงก่อให้เกิดความเครียดทั้งจากพยาธิสภาพของโรคและผลข้างเคียงจากการรักษา ทำให้ต้องมีการปรับตัวมากยิ่งขึ้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสนับสนุนทางสังคม และการปรับตัวของวัยรุ่นโรคมะเร็ง โดยใช้กรอบแนวคิดการปรับตัวของรอยกลุ่มตัวอย่างคือวัยรุ่นโรคมะเร็งซึ่งได้รับการรักษามาแล้วอย่างน้อย 6 เดือน ที่โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี และโรงพยาบาลราชวิถี จำนวน 90 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม และแบบสอบถามการปรับตัวของวัยรุ่นโรคมะเร็ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับมาก และมีการปรับตัวในระดับดี การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของวัยรุ่นโรคมะเร็งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$, $r = .4396$) ภาวะแทรกซ้อนมีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวของวัยรุ่นโรคมะเร็งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$, $r = -.3237$) ส่วนอายุ เพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่เจ็บป่วยมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

ผลการศึกษานี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลในฐานะเป็นเครือข่ายทางสังคมของวัยรุ่นโรคมะเร็ง ควรให้การสนับสนุนทางสังคมแก่วัยรุ่นกลุ่มนี้ เพื่อส่งเสริมให้มีการปรับตัวได้ดี โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย และกลุ่มที่มีภาวะแทรกซ้อนระหว่างรับการรักษา รวมทั้งส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัว ญาติ และเพื่อนของวัยรุ่นโรคมะเร็ง ให้การสนับสนุนทางสังคมแก่วัยรุ่นได้มากขึ้น

3836782 NSMC/M : MAJOR : MATERNAL AND CHILD NURSING ; M.N.S.

(MATERNAL AND CHILD NURSING)

KEY WORDS : SOCIAL SUPPORT / ADAPTATION / CANCER IN ADOLESCENTS

AREE MUNGKIETISAKUL : SOCIAL SUPPORT AND ADAPTATION IN ADOLESCENTS WITH CANCER. THESIS ADVISORS : PORNSRI SRIUSSADAPORN, M.Ed. (Educational research), KOBKUL PHANCHAROENWORAKUL, Ph.D. (Nursing), SASITORN WANNAPONG, M.Sc. (Physiology), 97 p. ISBN 974-664-204-9

For healthy teenagers' the process of adolescence can be both frustrating and difficult. It is more difficult for teenager with cancer since they have to face numerous stresses due to their disease, its treatment and its potential side effects. Thus, these patients may experience adaptation problems. The purposes of this study were to describe social support and adaptation of adolescents with cancer, using Roy's Adaptation Model as a theoretical framework. The sample was comprised of 90 adolescents who had experienced treatment for cancer for more than 6 months and attended at the pediatric hematological clinics at Siriraj Hospital, Chulalongkorn Hospital, Phramongkutklao Hospital, Queen Sirikit National Institute of Child Health and Rajvitee Hospital. Data were collected by interviewing the patients and using questionnaires composed of personal data, social support and adaptation. The data were analyzed, using percentage, mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The findings revealed that adolescents with cancer demonstrated high perceived social support and a good level of adaptation. There was a significantly positive correlation between social support and adaptation ($p < .001$, $r = .4396$) and a significantly negative correlation between complication of illness and adaptation ($p < .05$, $r = -.3237$). However, there were no significant correlations between adaptation and age, sex, education and length of time after receiving treatment.

As a result, it is suggested that nurses who play important roles as the network of social support for adolescents with cancer should take care of these patients and support them for good adaptation, especially in patients who have less social opportunity and those with complications during their treatments, Furthermore, health personnel should promote the network of social support to get more potential support from the patients' family, relatives and friends.